

NOVINE ZAKONA O OBAVLJANJU PLAĆANJA PRAVNIH LICA, PREDUZETNIKA I FIZIČKIH LICA KOJA NE OBAVLJAJU DELATNOST

Zakon o obavljanju plaćanja pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica koja ne obavljaju delatnost (u daljem tekstu: Zakon) objavljen je u „Službenom Glasniku RS“ br. 68 i stupio je na snagu 12. avgusta 2015 godine a primenjivaće se od **1.oktobra 2015 godine**.

Ovim Zakonom se uređuju pitanja koja su ostala van predmeta uređenja Zakonom o platnim uslugama, a koja su ranije bila uređena Zakonom o platnom prometu. Zakonom se uređuju prava i obaveze pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica koja ne obavljaju delatnost, u vezi sa otvaranjem tekućeg i drugog platnog računa, kao i obavljanje platnih transakcija preko tog računa. Takođe ovim zakonom je propisano da su pravna lica i preduzetnici dužni da otvore tekući račun kod pružaca platnih usluga (banke, Uprave za trezor), da vode novčana sredstva na tom računu i vrše platne transakcije preko tog računa. Postoji mogućnost da pravna lica i preduzetnici imaju više od jednog tekućeg računa kod istog pružaoca platnih usluga i tekuće račune kod više pružalaca platnih usluga.

Obaveza otvaranja tekućeg računa, vođenja novčanih sredstava na računu i vršenje platnih transakcija preko računa primenjuje se i na pravna lica i preduzetnike kada obavljaju platni promet sa inostranstvom, a u skladu sa propisima o deviznom poslovanju.

Poslovanje sa gotovim novcem pravnih lica i preduzetnika

Odredbama člana 3 Zakona, propisana je obaveza pravnih lica i preduzetnika da dinare primljene u gotovom, po bilo kom osnovu, uplate na svoj tekući računa u roku od sedam radnih dana.

Ova odredba ne odnosi se na lica koja imaju ovlašćenje nadležnog organa za obavljanje menjačkih poslova, a koja uplatu gotovog novca u dinarima, ostvarenog menjačkim poslovima, vrše u skladu sa propisima kojim se uređuju menjački poslovi.

Banka je dužna da na zahtev preduzetnika, isplati gotov novac sa tekućeg računa odmah, bez naknade, s tim da, ako je reč o isplati gotovog novca u iznosu većem od 600.000 dinara ili efektivnog stranog novca u iznosu čija je dinarska protivvrednost po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije veća od 600.000 dinara, banka mu sredstva preko 600.000 dinara isplaćuje bez nakanade najkasnije narednog radnog dana.

Ostala pitanja u vezi sa poslovanjem sa gotovim novcem biće uređena novim podzakonskim aktima koje je u obavezi da donese nadležni ministar u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Platne transakcije fizičkih lica koja ne obavljaju delatnost

Fizička lica koja ne obavljaju delatnost mogu za izvršenje platnih transakcija da imaju tekuće i druge platne račune kod pružalaca platnih usluga utvrđenih Zakonom o platnim uslugama. Ova lica mogu vršiti platne transakcije i elektronskim novcem, a platni promet sa inostranstvom obavljaju u skladu sa propisima o deviznom poslovanju.

Ugovaranje promene poverioca, odnosno dužnika

Članom 5. Zakona propisana je mogućnost da pravna lica i preduzetnici međusobne novčane obaveze izmiruju i ugovaranjem promene poverilaca odnosno dužnika u određenom obligacionom odnosu (asignacija, cesija, preuzimanje duga, pristupanje dugu, ustupanje duga i dr.) prebijanjem (kompenzacija) i na drugi način u skladu sa zakonom. Obaveze izmirene na taj način, osim u slučaju prebijanja (kompenzacije), evidentiraju se preko računa kod pružaoca platnih usluga, najmanje jedanput mesečno, po pravilu krajem meseca, kao platna transakcija između učesnika.

Ukoliko su računi pravnih lica i preduzetnika u trenutku plaćanja blokirani radi izvršenja prinudne naplate, pravna lica i preduzetnici ne mogu izmiriti međusobne novčane obaveze ugovaranjem promene poverilaca, odnosno dužnika u određenom obligacionom odnosu, prebijanjem i na drugi način, osim ako drugačije nije uređeno zakonom kojim se uređuje poreski postupak.

Prema mišljenju Ministarstva finansija br. 011-00-545/2010 od 30.06.2011. godine, svi blokirani privredni subjekti (bez obzira na to da li je za njih Poreska uprava uspostavila privremenu meru zabrane izmirenja obaveza prema trećim licima ili takva mera ne postoji), mogu isplaćivati zarade, naknade troškova i druge isplate iz člana 87a stav 7 Zakona o poreskom postupku i administraciji, putem asignacije, cesije i dr.

Nadzor nad primenom Zakona i kaznene odredbe

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona kod pravnih lica i preduzetnika vrši Ministarstvo finansija - Poreska Uprava.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 2.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

1. ako ne otvori tekući račun kod pružaoca platnih usluga koji, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge, može da vodi tekući račun (banka, odnosno Uprava za trezor), ne vode sredstva na tom računu i ne vrši platne transakcije preko tog računa u skladu sa ovim zakonom (član 2. stav 1);
2. ako dinare primljene u gotovom po bilo kom osnovu ne uplati na svoj tekući račun u roku od sedam radnih dana (član 3. stav 1);
3. ako su njegovi računi u trenutku plaćanja blokirani radi izvršenja prinudne naplate, a novčane obaveze izmiruje suprotno članu 5. stav 2. ovog zakona.

Za navedene radnje kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 150.000,00 dinara. Novčana kazna za preduzetnika iznosi 10.000,00 dinara do 500.000,00 dinara.